

сегментації клієнтів та встановлення постійного контакту з ними, визначення цільової аудиторії та найбільш цінних клієнтів, формування клієнтської лояльності шляхом розробки індивідуальних програм маркетингових комунікацій та раціонального управління стосунками з клієнтами.

Робота зі скаргами у МВ розглядаються як стратегічний інструмент, який дозволяє врахувати недоліки, що помічає клієнт, і підвищити якість продукції та обслуговування. Головним в управлінні скаргами є спілкування з клієнтами, що передбачає надання їм зручних і безкоштовних комунікативних каналів. Аналіз змісту скарг допомагає СФД виявляти слабкі місця і приймати необхідні заходи по їх усуненню.

Важливою складовою МВ СФД є внутрішній маркетинг і формування корпоративної культури, яка орієнтована на задоволення запитів клієнтів та сприяє позитивному іміджу підприємства.

Висновки. Таким чином, визначені складові МВ СФД дозволяють надати клієнту якісне обслуговування та індивідуальний підхід, заснований на привілейованих і довірчих відносинах. Тому, концепція МВ є значимою для СФД, які випускають соціально важливу продукцію і орієнтовані на забезпечення здоров'я нації.

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Ткачова О.В., Овчаренко О.С., Ельмаатуї О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

feknfau@ukr.net

Вступ. Бронхіальна астма (БА) – це розповсюджене у світі гетерогенне захворювання, яке зазвичай характеризується хронічним запаленням дихальних

шляхів. На 2018 рік, за статистикою ВООЗ, БА є найпоширенішим бронхолегеневим хронічним захворюванням серед дітей та дорослих, на яке страждають близько 235 млн. осіб у всьому світі, або від 4 до 10% населення Землі. У розвитку БА беруть участь як внутрішні (переважно генетичні), так і зовнішні чинники (алергени, тютюновий дим, промисловий пил, тощо).

БА неможливо повністю вилікувати, але завдяки сучасним методам діагностики і лікування хворобу можна контролювати. При правильному лікуванні більшість хворих на БА можуть звільнитися від її симптомів, значно рідше відчувати напади або взагалі їх не мати, рідше використовувати спеціальні препарати – тобто мати можливість жити повноцінним життям і практично не відчувати симптомів і загострень.

Мета роботи. Дослідження асортименту та діапазону цін на ЛЗ для лікування хворих на БА на українському фармацевтичному ринку за 2016-2018 рр.

Методи дослідження. Використані методи інформаційного пошуку та ретроспективного аналізу інформаційних джерел. Проаналізовано протиастматичні ЛЗ, що використовують в пульмонології, представлені в інформаційно-пошуковій системі «Фармстандарт» компанії Моріон.

Результати досліджень. Протиастматичні ЛЗ за класифікацією АТХ належать до трьох груп: R03A, R03B, R03D. При їх аналізі на фармацевтичному ринку України за період з 2016 по 2018 роки було встановлено 27 МНН, з яких 17 МНН відносяться до монопрепаратів та 10 МНН – до комбінованих ЛЗ. У 2016 році на ринку нараховано 143 ТН, з яких 32 – вітчизняного, а 111 ТН – іноземного виробництва. У 2017 році на ринку виявлено 127 ТН, з яких 35 – вітчизняного, а 92 – іноземного виробництва, у 2018 році – 118 ТН, з яких 35 – вітчизняних, а 83 – іноземних виробників. Основними представниками закордонних виробників були Німеччина, Швейцарія, Індія, Польща, Франція, Ізраїль, Болгарія, Угорщина, Люксембург, Японія, США.

На фармацевтичному ринку протиастматичні засоби представлені різними групами ЛЗ. Група R03A найбільш численна (близько 50% від усіх

протиастматичних ЛЗ) та представлена на ринку як вже давно відомими неселективними бронхолітиками (теофілін) та селективними агоністами β 2-адренорецепторів короткотривалої дії (сальбутамол), а також новими селективними агоністами β 2-адренорецепторів пролонгованої дії (сальметерол, формотерол, індакатерол, олодатерол) та їх комбінаціями з глюкокортикостероїдами (сальметерол+флютиказону пропіонат, будесонід+формотерол). Група R03B на ринку представлена глюкокортикостероїдами із сильною місцевою протизапальною дією (будесонід, флютиказону пропіонат, беклометазону дипропіонат) та антихолінергічними засобами з діючим компонентом іпратропію бромід. Група R03D представлена селективними і перорально активними блокаторами лейкотрієнових рецепторів з діючим компонентом монтелукаст та бронхолітиком з антибронхоконстрикторними і протизапальними властивостями – фенспірид.

Найменш вартісним за 2016-2018 рр. виявився комбінований ЛЗ «Бросал», виробництва Elegant India (Індія), табл. №10, що містить сальбутамол та бромгексин – 4,17 грн., а найбільш вартісним – ЛЗ «Ксолар», виробництва Novartis Pharma (Швейцарія), пор. д/р-ну д/ін. 150 мг фл., амп. №1 – 9857,61 грн. Останній ЛЗ містить омалізумаб – гуманізоване моноклональне антитіло з клітин яєчника китайського хом'яка.

Висновок. Отримані дані свідчать про те, що протиастматичні ЛЗ протягом 2016-2018 рр. були представлені на фармацевтичному ринку в широкому асортименті (28 МНН, від 118 до 143 ТН ЛЗ) переважно іноземними виробниками. Препарати мали широкий діапазон цін (4,17-9857,67 грн.), що дозволяє оптимізувати витрати на лікування хворих з бронхіальною астмою.